

dele, derfor kan jeg ogsaa se med Velvillie paa det. Hovedfordelen ved det er, at det bringer en Afgørelse i Forholdet mellem St. Croix' Kolonialkasse og Fællessukkerkogeriet paa St. Croix. Dette sidste er jo et ret ejendommeligt Selskab; det har haft en Bestyrelse, men denne maa i Virkeligheden betragte sig selv som hørende Fortiden til, idet den nu i vel en halv Menneskealder næppe har haft nogen Funktion og ikke heller har fundet Anledning til, efterhaanden som dens Medlemmer uddøde, at vælge ny, saa der nu kun er 3 tilbage, og jeg vil ærlig sige, at det turde være saare tvivlsomt, om denne Fortidslevning af en Bestyrelse vilde have stor Udsigt til at faa Udbytte af et Sagsanlæg mod St. Croix Kolonialkasse. Det er jo alligevel et afgjort Gode, om der kan komme en Afgørelse af denne Sag, og derfor hilser ogsaa jeg som det ærede Medlem (A. Nielsen) med Tilfredshed dette Forslag. Det er af denne Grund godt, at det er kommet frem, men jeg ønsker ganske vist ligesom ham, at det maa blive undersøgt nærmere i et Udvalg, thi der er ikke ubetydelige Spørgsmaal, som jeg mener, at man maa have nogen mere Klarhed over, end Forslaget i Øjeblikket giver. Her er der først og fremmest det Spørgsmaal: i hvilket Forhold staar det Aktiv, som det ny Selskab erhverver sig til, den Pris, hvormed det betales? Det oplyses ganske vist i Motiverne, at de 3 Millioner, som det købes for, er, hvad Fællessukkerkogeriet faktisk har kostet i Aarenes Løb, men det oplyses ikke, om det er det, som det oprindeligt har kostet, eller om det tillige er, hvad der er anvendt for at sætte det i en nyere og bedre Stand. Jeg tænker ikke her paa de aarlige Vedligeholdelsesudgifter, thi de kunne naturligvis ikke medregnes som Værdi.

Det er jo en ikke ualmindelig Opfattelse, at man ved Kogeriets Anlæg maaske har været inde i et fejl Spor, i hvert Fald er der dem, der mene, at hele det System, som Fællessukkerkogeriet hviler paa, hvorefter Saften udpresses omkring paa Saftstationer paa Øen, og derefter pumpes igennem Rørledninger til Fællesskogeriet, kan være godt i andre Lande, men det egner sig ikke for det tropiske Klima, idet man forringer Produktets Værdi, derved at man sætter for meget Kalkvand til Saften, hvad man er nødt til, da den ellers vilde fordærves. Hvis dette er saa, er det givet, at Anlægget ingenlunde har den Værdi, som Anlægssummen udgør,

hertil kommer jo saa endda det, at da Anlægget er saa gammelt som det er, er det naturligvis efterhaanden blevet et forældet Anlæg. Hvorledes man derfor end ser paa det, saa er det sikkert givet, at man kan ikke komme til, at Fabrikken har den Værdi, det i og for sig har kostet at anlægge den. Vil man saa undersøge Værdispørgsmaalet set fra anden Side, nemlig fra, hvad Udbytte Kogeriet har givet, saa oplyses der ogsaa noget i Forslaget, idet man faar at vide, at i de 15 Aar, hvori Staten har drevet det, altsaa en ret lang Tid, har det været passende vedligeholdt — jeg antager ogsaa paa forskellige Punkter forbedret — og ud over dette har Kogeriet kunnet give et samlet Overskud af omkring 720,000 Kr., med andre Ord, et Gennemsnitsudbytte af 48,000 Kr. om Aaret. Vil man imidlertid derpaa basere Værdien, kommer man ganske overordentlig langt fra de 3 Mill., thi det er jo en kendt Sag, at ved den Slags Anlæg maa man regne slet ikke saa lidt til Amortisation, en almindelig ingeniørlundt overdreven Beregning for Fabriksanlæg er saadan noget som en Amortisation paa et Par Procent af Bygningers og fire Procent af Maskinens Værdi. Men selv om man intet saadant Hensyn vilde tage, men blot vilde regne den meget beskedne Rente og Amortisation til tilsammen 4 pCt. om Aaret, vilde man kun komme op til, at dette Anlæg repræsenterede en Værdi af 1,200,000 Kr. Nu kan man ganske vist sige, at det er ret lige gyldigt, hvad Værdi vi anslaa det til her, vi staa jo lige over for, at Køber og Sælger faktisk er den samme Person eller de samme to Personer. Der er jo det ejendommelige, at Statskassen og Fællesskogeriet ere begge paa en Gang Sælger og Køber af dette Aktiv, og der kan man sige, at det er f. Eks. for Statens Vedkommende ret ligegyldigt, om den faar Aktiver til halvanden Mill. Kr., som give 2 pCt., eller til $\frac{3}{4}$ Mill. Kr., som give 4 pCt. Det er i det hele noget, der ikke er ualmindeligt, at naar Sælger og Køber er den samme, kommer der en ret dubiøs Værdi paa Varen, det fører ofte til overkapitaliserede Aktieselskaber. Men der er altid ved saadanne overkapitaliserede Aktieselskaber den Fare, at det gaar let ud over Trediemand, og i det her foreliggende Tilfælde vil det just kunne gaa ud over en Trediemand, hvis Interesser Regeringen netop ogsaa har villet varetage. Der er nemlig en tredie, i Virkeligheden ogsaa interesseret Part, det er Rørleverandørerne,